

Bijlage 1 reactie op de 43 punten uit de Agenda StartUpNL

Punt Agenda StartupNL	Antwoord	Toelichting
1. Toegang tot kapitaal		
1. <i>Zet in op verdere groei van crowdfunding en kredietunies. Er wordt al werk verricht op dit gebied, maar de groei van deze vormen van financiering gaat nog langzaam. Ondernemers zijn vaak nog niet bekend met deze vormen van alternatieve financiering. Zorg daarom voor mee aandacht en bekendheid, bijvoorbeeld via ondernemerspleinen.</i>	Ja, de afgelopen jaren heeft het kabinet hier sterk op ingezet onder andere met de ondersteuning van crowdfunding en kredietunies. Dit jaar start ik een voorlichtingscampagne om de bekendheid van crowdfunding en kredietunies te vergroten.	Ik ondersteun de ontwikkeling van niet-bancaire financieringsvormen, zoals crowdfunding en kredietunies, zodat er meer aanbod ontstaat van alternatieve financieringsvormen en ondernemers minder afhankelijk worden van bancaire financiering. Dit heeft er mede toe bijgedragen dat de eerste kredietunies zijn opgericht en de markt voor crowdfinance zich de afgelopen jaren heeft kunnen ontwikkelen. Verder ontsluit ik informatie over nieuwe financieringsvormen via de financieringsdesk van Ondernemersplein.nl. Hier kunnen ondernemers via het digitaal ondernemersplein en één telefoonnummer terecht met financieringsvragen. Om de groei van crowdfinance verder te faciliteren ondersteun ik in 2014 een voorlichtingscampagne die gericht is op het vergroten van de omvang van de markt van crowdfinance. In 2014 zal de campagne door de branchevereniging die door crowdfinance platforms recentelijk is opgericht worden gelanceerd. Met betrekking tot kredietunies wil het kabinet ruimte geven aan zoveel mogelijk kredietunie-initiatieven die willen starten met kredietverlening. Hiertoe financier ik de koepel van kredietunies en kredietcoöperaties die is opgericht door vijf bestaande kredietunies. De koepel zal ondersteuning bieden aan nieuwe kredietunie-initiatieven en producten ontwikkelen die de transparantie en kwaliteit van de dienstverlening vergroten.
2. <i>Stel de BMKB-regeling definitief open voor niet-banken, zoals kredietunies</i>	Ja, de mogelijkheden voor het permanent openstellen van de BMKB voor niet-banken wil ik bezien aan de hand van de resultaten van de evaluatie van de huidige pilotfase. De planning daarvoor is najaar 2014.	Bij de openstelling van de BMKB voor niet-banken is gekozen om eerst ervaring op te doen met niet-banken via een pilot (Qredits). Deze pilotfase met openstelling voor niet-banken loopt tot eind dit jaar, zoals aangekondigd in mijn brief 'Stimulering Ondernemingsfinanciering' van afgelopen september. Op basis van de uitkomsten van de pilotfase kan worden opgemaakt in hoeverre de BMKB een goed toepasbaar instrument is voor niet-banken en of dit in de praktijk het mkb ondersteuning biedt bij het verkrijgen van financiering. Ook wordt hierbij bezien wat toetreding van niet-banken betekent voor het risico - en dus voor de kosten - van de regeling
3. <i>Breng meer flexibiliteit in de Seed-capital-regeling. Bekijk daarbij de mogelijkheden om te differentiëren in de maximum investeringsbedragen per sector, de maximumbedragen per tranche te verhogen, de definitie van startup niet afhankelijk te laten zijn van een oudere moederholding, de regeling open te stellen voor holdings, de maximale looptijd van 12 jaar onder voorwaarden te verlengen, rente accumuleren en mee te converteren met de hoofdsom, meer flexibiliteit in het al dan niet achterstellen van een lening op te nemen.</i>	Ja, flexibiliteit is belangrijk, bij de vernieuwing van het Europese steunkader zullen de mogelijkheden worden bekeken.	Bij overheidsregelingen worden altijd randvoorwaarden gesteld en wordt altijd rekening gehouden met het Europese staatssteunkader. Stimulering via de Seed Capital-regeling in de huidige vorm is door de Europese Commissie goedgekeurd. In de eerste helft van 2014 wordt het stelsel van Europese steunkaders herzien. Op basis hiervan zal de regeling worden aangepast, en indien noodzakelijk zal de nieuwe regeling aan de Europese Commissie ter goedkeuring worden aangeboden. De voorgestelde flexibilisering van de regeling zal hier in worden betrokken.

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>4. <i>Verruim de rendementseisen voor de Regionale Ontwikkelingsmaatschappijen (ROM's), waardoor deze gemakkelijker kunnen investeren in meer risicovolle innovatieve projecten en startups. Nu heeft het rijk het investeringsbeleid van de ROM's behoorlijk strak gedefinieerd, waardoor niet al het geld dat beschikbaar is, geïnvesteerd kan worden. Hierdoor ligt er bij de ROM's geld op de plank.</i></p>	<p>Nee, ik streef geen vernieuwing van de aandeelhoudersconstructie van de ROM's na. Wel zoek ik actief naar mogelijkheden om hun speelruimte te vergroten.</p>	<p>De ROM's handelen zodanig dat zij binnen de spelregels van Brussel voor het verstrekken van risicokapitaal blijven en de koopkracht van hun ROM-vermogen in stand houden. ROM's zijn vooral actief op het marktsegment waar private equity partijen het veelal laten afweten, zoals bij hogere risico's en kleinere deals in het mkb. Juist vanwege dit marktfalen neemt de overheid zijn verantwoordelijkheid. Ik streef op portefeuilleniveau van de ROM's naar een overall rendement in meerjarig perspectief ter grootte van de inflatiecorrectie, zodat de koopkracht van het ROM-vermogen in stand blijft. Verruiming van de aandeelhoudersinstructie van de ROM's wil ik niet nastreven. Het brengt ons in conflict met de Europese regels en het brengt de continuïteit van het ROM-instrument in gevaar. Wel heb ik in het kader van het verruimingspakket van de financiële instrumenten gezocht naar mogelijkheden om de speelruimte van de ROM's te vergroten. Bij het vroege fase instrument streef ik ernaar dat ondernemers in hun aanvraag duidelijk maken hoe ze gebruik maken van de bestaande ondersteuningsinfrastructuren als ROM's, accelerators en overige netwerken. Mijn inzet is om met provincies / regio's afspraken te maken over samenwerking en cofinanciering via bijvoorbeeld de ROM's. Voor dit vroege fase instrument accepteer ik een revolving percentage van 20- 40%. Dit betekent dat een ROM voor dit type financieringen hogere risico's kan nemen.</p>
<p>5. <i>Betrek naast NWO/STW ook incubators en accelerators bij het vroegefaseinstrument dat in de septemberbrief voor ondernemingsfinanciering wordt voorgesteld. Zij bieden immers begeleiding aan startende ondernemers. Stimuleer daarbij informal investors om deel te nemen aan dit instrument. Dit creëert extra massa en brengt de ratio van de markt in het instrument.</i></p>	<p>Ja, deze partijen zijn belangrijk in het ecosysteem en worden dan ook regelmatig geconsulteerd. Ook wordt gekeken hoe zij in de uitvoering een rol kunnen spelen.</p>	<p>Bij het ontwikkelen van een instrument voor vroege fase financiering en de co-investeringsfaciliteit voor business angels is met diverse incubators, accelerators, business angel netwerken en individuele business angels (informal investors) gesproken. Bij de totstandkoming van de vormgeving is gekeken hoe zij maximaal kunnen worden betrokken bij de nieuwe instrumenten. Voorzien wordt dat zij ook in de uitvoering een belangrijke rol hebben in de begeleiding van de ondernemers. In bijlage 2 bij de brief wordt nadere informatie gegeven over het vroege fase instrument.</p>
<p>6. <i>Voor de langere termijn: Maak een doorrekening van de kosten en een overzicht van de uitvoeringsmogelijkheden van het fiscaal faciliteren van investeringen in durfkapitaal in startups. Reken daarbij de onderstaande drie varianten door:</i> <i>A. een vrijstelling van de vermogensrendementsheffing tot € 100.000 voor investeringen in durfkapitaal;</i> <i>B. een durfkapitaalregeling gebaseerd op de voormalige Tante Agaath-regeling;</i> <i>C. een regeling zoals de SEIS-regeling in het VK.</i> <i>Deze varianten kunnen worden beperkt tot startups met een S&O-verklaring. Maak daarnaast een doorrekening van de</i></p>	<p>Ja, samen met de staatssecretaris van Financiën komt er een beoordeling van de voorstellen voor durfkapitaal op basis van reeds bestaande evaluaties naar effectiviteit, doelgroepbereik en budgettaire impact. Ik verwacht in het najaar hier de resultaten van.</p>	<p>De drie voorstellen worden beoordeeld op basis van bestaande evaluaties naar effectiviteit, doelgroepbereik en budgettaire impact. Het Kabinet is zeer terughoudend met de invoering van nieuwe fiscale instrumenten. In het stimuleringspakket is bewust gekozen voor een instrument met een hoge effectiviteit. Ik wil dat cofinancieringsinstrument voor business angels en de regeling voor vroege fase financiering eerst een kans geven.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<i>budgettaire effecten van iedere variant wanneer die generiek worden ingevoerd.</i>		
2. Toegang tot innovatieregelingen		
<p>7. <i>A Maak de aanvraag van de S&O-verklaring eenvoudiger en B koppel hem los van de WBSO. Nu hebben ondernemers vaak intermediairs nodig om de procedure te doorlopen. Integreer de aanvraagprocedure van de S&O-verklaring in het digitale ondernemersplein. C De S&O-verklaring wordt vervolgens het keurmerk voor innovatieve ondernemers bij diverse overheidsregelingen, onder meer bij de Belastingdienst.</i></p>	<p>A Ja, er is voortdurende aandacht voor het verbeteren van de aanvraagprocedure. De huidige procedure is volledig digitaal en loopt via RVO. Het ondernemersplein verwijst hiernaar. B Nee, loskoppeling van de WBSO en de S&O-verklaring leidt niet tot een eenvoudigere procedure, aangezien de S&O-verklaring wordt afgegeven op basis van een beoordeling van concrete S&O-projecten, waarvoor WBSO wordt aangevraagd. C Ja, de verklaring wordt al benut bij de aanvraag van andere regelingen.</p>	<p>De huidige procedure voor het indienen van een WBSO-aanvraag is volledig digitaal. Onlangs is de gecombineerde WBSO/RDA aanvraag voor 2014 succesvol gestart: 22.000 aanvragen zijn soepel én allen via internet bij RVO ingediend. Het aandeel zogenoemde 'eHerkenning' is daarbij gestegen van 10% naar ruim 50%. Er is voortdurend aandacht voor het verder verbeteren van de aanvraagprocedure en het digitale portaal van RVO. Een WBSO-aanvraag bestaat uit enkele algemene bedrijfsgegevens en een omschrijving van het te verrichten speur- en ontwikkelingswerk (S&O) van de ondernemer in de periode van diens aanvraag. De S&O-verklaring wordt afgegeven op basis van een beoordeling van concrete S&O-projecten, waarvoor WBSO wordt aangevraagd. Deze S&O-verklaring geeft recht op vermindering van de door de ondernemer af te dragen loonheffing over de loonkosten van de betrokken medewerkers. De S&O-verklaring (de toekenning van een WBSO-aanvraag) geeft bovendien toegang tot andere regelingen als de Innovatiebox en de Research & Development Aftrek (RDA) en dient tevens als keurmerk voor het innovatieve borgstellingskrediet (BMKB).</p>
<p>8. <i>Behoud de WBSO en de RDA bij de uitwerking van de winstboxplannen. Deze fiscale instrumenten werken goed en zijn van groot belang voor innovatieve bedrijven, in het geval van de WBSO ook als het bedrijf nog geen winst maakt.</i></p>	<p>Ja, zowel de RDA als de WBSO vallen niet onder de winstbox.</p>	<p>Zie 11.</p>
<p>9. <i>Verleng de 1e schijf van de WBSO van €200.000 naar €250.000. Dit is conform het Belastingplan.</i></p>	<p>Ja, dit is inmiddels gerealiseerd.</p>	<p>Uit de evaluatie WBSO 2006–2010 is gebleken dat het verlengen van de eerste schijf in 2009 en 2010 bedrijven tot meer S&O heeft aangezet. Door verlenging van de eerste schijf van de WBSO is het hoge percentage van de S&O-afdrachtvermindering van toepassing op een groter deel van de S&O-loonkosten. Deze maatregel is met name van belang om het mkb meer mogelijkheden te bieden om door te groeien, omdat met name kleinere tot middelgrote bedrijven van een schijfverlenging kunnen profiteren. Conform de in de StartUpNL Agenda voorgestelde lijn, is de eerste schijf per 1 januari 2014 verlengd van € 200.000 naar € 250.000. In 2013 was deze al verlengd van €110.000 naar 200.000. Het percentage in de eerste schijf is vanaf 1 januari 2014 verlaagd van 38% naar 35%. Dit sluit aan op de uitkomst van de evaluatie dat de effectiviteit van hogere percentages beperkt is. Het percentage in de eerste schijf voor starters is gehandhaafd op 50%.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>10. <i>Biedt in de WBSO-aanvraag ruimte voor flexibiliteit: in sommige sectoren gaan de innovaties zo hard dat ze niet of nauwelijks 6 maanden van te voren te voorspellen zijn. Zorg voor beoordelaars van WBSO-aanvragen met kennis van zaken in de betreffende sector</i></p>	<p>Ja, dit is al de bestaande praktijk.</p>	<p>Bij de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) wordt continu gewerkt aan verdere verbetering van het WBSO-proces. Een ondernemer kan al sinds 2006 maximaal drie keer per jaar een aanvraag indienen voor een periode van minimaal 3 tot maximaal 6 maanden, of met een jaaraanvraag volstaan. Per 2014 zijn de mogelijkheden nog ruimer geworden door ook aanvraagperiodes van 7 tot en met 11 maanden toe te staan. Met de verschillende aanvraagmogelijkheden komt de regeling tegemoet aan de wensen van bedrijven, waaronder die uit de ICT-sector, die meer kortlopende R&D-projecten hebben. De RVO heeft voor de beoordeling van aanvragen experts met specifieke sector kennis in dienst. In de meest recente evaluatie van de WBSO geven de gebruikers als algemeen oordeel een 7,6 voor de uitvoering.</p>
<p>11. <i>Behoud voor ondernemers die onder de inkomstenbelasting vallen de S&O-aftrek in de winstboxplannen.</i></p>	<p>Ja, de S&O aftrek valt buiten de winstbox.</p>	<p>De afdrachtvermindering S&O is een fiscale faciliteit in de loonbelasting en valt derhalve buiten de plannen voor een winstbox. De RDA is een faciliteit in de inkomstenbelasting en geldt zowel voor ondernemers als voor ondernemingen. Ondernemingsfaciliteiten vallen ook buiten de plannen voor een winstbox. Het kabinet heeft aan het Centraal Planbureau (CPB) gevraagd om de economische effecten van de winstbox in kaart te brengen, zodat alle voor- en nadelen van de winstbox zorgvuldig tegen elkaar kunnen worden afgewogen. Na ontvangst van de CPB rapportage zal het kabinet de winstboxbrief zo snel mogelijk aan de beide Kamers der Staten-Generaal sturen. In deze brief zullen alle fiscale faciliteiten in de ondernemerssfeer van de inkomstenbelasting, inclusief de S&O-aftrek, betrokken worden. Het kabinet zal in het tweede kwartaal van dit jaar de integrale analyse over de winstbox aan beide Kamers der Staten-Generaal sturen.</p>
<p>12. <i>A Zet de regeling voor innovatiekrediet breder in, door én het minimum investeringsbedrag te verlagen B én het krediet voor startups van toepassing te laten zijn op de gehele bedrijfsfinanciering (in plaats van alleen de project-gerelateerde kosten). C Maak van het innovatiekrediet ook daadwerkelijk een krediet, in plaats van een subsidie. Dit om stapeling van overheidssteun te voorkomen.</i></p>	<p>A ja, is al geregeld B Het kader, waaronder het staatssteunkader, waarbinnen deze regeling is opgezet, schrijft voor dat het moet gaan om innovatie-activiteiten in de vorm van projectfinanciering. C Staatssteuntechnisch maakt het niet uit of er sprake is van een krediet of een subsidie. Met deze hybride financieringsvorm wordt een goede innovatiestimulering bereikt en worden ook, daar waar mogelijk, terugkomsten gegenereerd via aflossingen en rente.</p>	<p>Het minimumbedrag/ondergrens voor het Innovatiekrediet is in 2012 aanzienlijk verlaagd. Deze verlaging naar € 150.000 maakt een kredietbijdrage van de overheid van circa € 50.000 mogelijk. De in de zomer van 2013 aan de Tweede Kamer aangeboden evaluatie van het Innovatiekrediet geeft geen aanleiding tot verdere verlaging van deze ondergrens. Daarnaast is de tweede pijler van het Innovatiefonds MKB+ specifiek gericht op startende innovatieve ondernemers. Hiermee komt complementair aan het Innovatiekrediet risicokapitaal beschikbaar voor een grote groep van deze starters. Het kabinet heeft per 1 januari als onderdeel van het investeringspakket de percentages van de innovatiekredietbijdrage van de overheid voor kleinere bedrijven verhoogd van 35% naar 45% en tot maximaal 50% voor die projecten waarin met een kennisinstelling wordt samengewerkt. Deze verruiming zal naar verwachting leiden tot een toename van het aantal kredieten voor startende ondernemers.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>13. <i>Zorg dat licenties die door TNO worden uitgegeven ook binnen de regels voor de innovatiebox vallen. Als het intellectueel eigendom door TNO is aangevraagd betreft het immers precompetitieve kennis en zou de uitwerking van die kennis door bedrijven met een licentie onder innovatie moeten vallen.</i></p>	<p>Ja, dit is al mogelijk.</p>	<p>Om in aanmerking te komen voor de innovatiebox moet een vinding door het bedrijf zelf zijn ontwikkeld. Een bedrijf dat een licentie verkrijgt op een octrooi van TNO heeft de betreffende innovatie niet zelf ontwikkeld, maar gebruikt een innovatieve technologie die door TNO is ontwikkeld. Het eigendom van dat octrooi ligt bij TNO. TNO heeft als ontwikkelaar en eigenaar van de innovatie recht op toepassing van de innovatiebox op de royalty's die worden betaald. De licentiehouders kan echter – eventueel met gebruikmaking van de licentie – zelf een nieuwe vinding ontwikkelen, waarvoor ter zake dan een octrooi of S&O-verklaring kan worden verkregen. Op die wijze kan een bedrijf dat, met gebruikmaking van de precompetitieve kennis van TNO of een andere kennisinstelling, zelf een innovatief idee ontwikkelt, in aanmerking komen voor de innovatiebox. Het kabinet hecht waarde aan deze systematiek, omdat de innovatiebox zo zelfverrichte innovatieve activiteiten door Nederlandse belastingplichtigen stimuleert.</p>
<p>14. <i>Zorg dat startups ook 'in kind' kunnen bijdragen aan het topsectorenbeleid. Zij hebben niet altijd de middelen om financieel deel te nemen, maar kunnen vaak wel mensen en ideeën inzetten. Hierdoor wordt het topsectorenbeleid toegankelijker voor startups.</i></p>	<p>Ja, dit is nu geregeld in de TKI-toeslag wijziging.</p>	<p>Hierin is inmiddels voorzien doordat in de wijzigingen van de TKI-toeslagregeling 2014 ook de 'in kind' bijdragen van bedrijven tot een bedrag van € 20.000 meetellen voor het genereren van toeslag.</p>
<p>15. <i>Zorg dat de Topinstituten voor Kennis en Innovatie (TKI's) actief startups betrekken bij de roadmaps die zij opstellen. Koppel (bestaande) incubators aan de verschillende topsectoren en doorsnijdende thema's.</i></p>	<p>Ja, dit is een belangrijk aandachtspunt binnen de Topsectoren. Via het mkb-loket wordt hier al aan gewerkt, daarnaast zijn er diverse initiatieven om dit verder te versterken.</p>	<p>Elke TKI heeft een mkb-loket, om het mkb aan te sluiten op de onderzoeksprogramma's en innovatieactiviteiten van het TKI. Dit loket is er ook voor de startups binnen de topsectoren. Het mkb-loket heeft ook als opdracht om de positie van het mkb in Europese programma's (zoals Horizon 2020) te versterken. Daarnaast speelt het mkb-loket een ondersteunende rol bij het vinden van financiering voor innovatieve projecten van mkb'ers, bijvoorbeeld via het Innovatiefonds MKB+. Het merendeel van de TKI's werkt voor het mkb-loket nauw samen met de Kamer van Koophandel. Daarnaast zijn er vanuit de Topsectoren diverse initiatieven om startups nog meer te betrekken. Gekeken wordt bijvoorbeeld naar aansluiting bij accelerator programma's. De Topsector creatief start in maart een pilot waarbij een ecosysteem wordt opgezet om startups en grote bedrijven samen tot new business creation te laten komen.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>16. <i>A Verhoog het percentage van de TKI-toeslag naar 40% voor de eerste € 20.000 die MKB'ers bijdragen. Dit is vooral voor startups een prikkel om deel te nemen aan het topsectorenbeleid.</i> <i>B Vergroot de MKB-innovatiestimulering Topsectoren (MIT) om zo het MKB beter te betrekken bij de topsectoren.</i></p>	<p>A Ja, dit is al zo geregeld. B Ja, dit is al gerealiseerd.</p>	<p>Over de eerste € 20.000 bijdragen van bedrijven, die zowel cash als 'in kind' meetellen wordt al een verhoogd percentage TKI-toeslag van 40% gegeven ten opzichte van 25% "regulier". In de begroting 2014 staat voor mkb innovatiestimulering een bedrag van € 22 mln. Dit bedrag is verkregen door een eenmalige ophoging met € 7 mln. van het oorspronkelijke bedrag voor dit instrument van € 15 mln. In 2014 wordt dit bedrag verder opgehoogd naar € 30 mln. zoals is aangegeven in de Voortgangsrapportage Bedrijvenbeleid 2013 (Kamerstuk 32637, nr. 82) in de bijlage 'Agenda mkb en Topsectoren'. Daarnaast zijn met de provincie Brabant en de provincie Limburg afspraken gemaakt om in het kader van de topsectoren HTSM, Agri&Food en Tuinbouw&Uitgangsmaterialen op onderdelen aan te sluiten bij de MIT-regeling waardoor er nog eens € 2 mln. extra voor het mkb beschikbaar komt.</p>
<p>17. <i>Maak steviger werk van de rol van overheid als launching customer. Leg daarom de regie bij het ministerie van EZ en versterk het mandaat. Nu stranden innovatieve producten en diensten vaak bij conservatieve inkoopafdelingen van ministeries of diensten.</i></p>	<p>Ja, de voorbeeldrol van de overheid is erg belangrijk, daarom heb ik zelf op mij genomen jaarlijks 10 innovatieve mkb-ers te helpen. Daarnaast intensiveren we de bekendheid en ondersteuning van de rol van de overheid als inkoper van innovatie voor ambitieuze ondernemers.</p>	<p>Ik deel de mening dat het belangrijk is om met het inkoopbudget van de overheid innovaties uit te lokken, te laten ontwikkelen en te implementeren. Daarbij is het belangrijk om verder te kijken dan de inkoopafdelingen. Alle afdelingen zijn betrokken bij inkoop en het zijn vaak projectmanagers die bepalend zijn voor het geven van kansen aan het ontwikkelen en (herhaald) inkopen van innovaties. In het programma "inkoop innovatie urgent" werkt mijn ministerie nauw samen met al deze geledingen om innovatiegericht inkopen bij alle overheden te stimuleren. De online applicaties van de innovatiemarkt en de innovatiekoffer zijn beschikbaar en hier kunnen best practices worden gedeeld. In 2014 zullen er 2 nieuwe regio's bij Inkoop Innovatie Urgent worden betrokken evenals de brancheorganisaties.</p>
3. Toegang tot kennis		
<p>18. <i>Maak publicaties en onderzoeksdata binnen een jaar via open access toegankelijk. Neem dit vereiste per 1 januari 2014 op in de voorwaarden voor het ontvangen van middelen uit de eerste en tweede geldstroom. Wijs als overheid een plek aan waarin deze kennis wordt verzameld en vrij toegankelijk wordt gemaakt voor onderzoekers, bedrijven en burgers.</i></p>	<p>Ja de Open Access Golden Road voorziet hier in.</p>	<p>De staatssecretaris van OCW heeft recent per brief aangegeven dat de resultaten van publiek en publiek/privaat gefinancierd onderzoek op termijn Open Access Golden road gepubliceerd dienen te worden (Kamerstuk 31288 nr. 354). Dit houdt in dat de auteur of de onderzoeksfinancier de uitgeverij betaalt voor publicatie waarna het artikel online voor iedereen gratis toegankelijk is. Het streven is om in 2024 de volledige omslag gemaakt te hebben. Om dit te kunnen bereiken zal over vijf jaar minimaal 60 procent van de wetenschappelijke publicaties via de tijdschriften Open Access beschikbaar moeten zijn. Van alle betrokkenen wordt inzet verwacht om dit doel te bereiken. Indien de betrokken partijen zich onvoldoende inzetten, of de ontwikkelingen in onvoldoende mate vorderen, zullen de minister en staatssecretaris van OCW in 2016 voorstellen de verplichting om Open Access te publiceren op te nemen in de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
19. <i>Maak werk van open data</i>	Ja, onder voorwaarden.	In het kader van het open databeleid stimuleert het ministerie van EZ, samen met het ministerie van BZK, het gebruik van open data in Nederland. Het ministerie van EZ heeft een positieve grondhouding ten aanzien van het openbaar maken van onderzoeken die in opdracht van het Rijk zijn uitgevoerd. Dit zal echter niet in alle gevallen kunnen. Bijvoorbeeld wanneer het gaat om bedrijfsgevoelige informatie of om informatie die vertrouwelijk moet blijven vanwege de publieke veiligheid.
20. <i>Geef ondernemers met een S&O-verklaring toegang tot alle kennisbronnen van universiteiten en hogescholen.</i>	Ja, maar niet via een S&O verklaring. Dit wordt geregeld via de Open Access Golden Road, overigens niet alleen voor ondernemers met een S&O verklaring.	In de praktijk blijkt dat veel universiteitsbibliotheken via een lidmaatschap/abonnement toegankelijk zijn. Ik zal nagaan of dit voor alle universiteiten op een zelfde laagdrempelige wijze is geregeld. Zie verder ook onder 18.
21. <i>Maak op korte termijn afspraken met universiteiten, KNAW en NWO over het overdragen van intellectueel eigendom.</i>	Ja, hier zijn al bestaande afspraken die op dit moment geen aanpassing behoeven. In de gezamenlijke reactie van OCW en EZ op het rapport van de KNAW zal hier nader naar gekeken worden.	Het kabinet verwacht van zowel academische als toegepaste onderzoeksinstituten dat zij intellectueel eigendom op laagdrempelige wijze (doch marktconform) toegankelijk maken voor ondernemers (startende en bestaande bedrijven). De staatssecretaris van OCW heeft aan de KNAW, VSNU, NFU en NWO gevraagd gezamenlijk de bestaande praktijk bij kennisinstellingen bij het benutten van intellectueel eigendom op resultaten van wetenschappelijk onderzoek, met name octrooien, te inventariseren en analyseren. Op basis van dit rapport dat op 7 maart is overhandigd, en de daarin gepresenteerde analyse en aanbevelingen, zullen we middels gezamenlijke beantwoording bezien of de door u bedoelde afspraken kansen zijn die aangegrepen moeten worden.
22. <i>Inventariseer de ongebruikte octrooien bij universiteiten en de TO2-instituten.</i>	Nee, het systeem van jaartaksen zorgt ervoor dat partijen hun portefeuille regelmatig doorlichten. Er liggen dus vrijwel geen ongebruikte octrooien op de plank.	Het Rathenau Instituut heeft onlangs inzichtelijk gemaakt op welke wijze kennis instellingen omgaan met het aanvragen van octrooien. Daaruit blijkt dat 67% van de academische octrooiaanvragen (aanvragen met een academische uitvinder erop vermeldt) in eigendom is van het bedrijfsleven. De overige octrooiaanvragen zijn in eigendom van de universiteit. De <i>technology transfer offices</i> van de universiteiten zullen deze IE-rechten vermarkten. De universiteiten leveren zo ook een bijdrage aan regionale werkgelegenheid, Uit onderzoek blijkt dat 40% van de spin-off bedrijfjes gebaseerd zijn op deze universitaire octrooiaanvragen. Kennisinstellingen hebben er ook belang bij dat zij middels IE-rechten kennis kunnen laten circuleren. Het onderhouden van een octrooiportefeuille is namelijk zeer kostbaar. Met name na een termijn van dertig maanden lopen de kosten zeer snel op.

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>23. <i>Voorkom dat de TO2-organisaties patenten aanvragen.</i></p>	<p>Nee, het IE-beleid van de TO2-instituten wordt momenteel gestroomlijnd. Het beleid van MARIN, Deltares en NLR waarbij terughoudend wordt omgegaan met het aanvragen van octrooien is daarbij voor mij het uitgangspunt.</p>	<p>Aansluitend op de spelregels voor intellectueel eigendom bij publiek-private samenwerking is vorig jaar de visie toegepaste onderzoek uitgebracht. Onderdeel van de visie is het stroomlijnen van het IE-beleid van de TO2-instituten. Over de implementatie van de Beleidsvisie Toegepast Onderzoek is onlangs een brief naar de Tweede Kamer gestuurd (Kamerstuk 32637, nr. 123) Hierin wordt ook uitvoering gegeven aan de motie van het lid Lucas (Kamerstuk 32637, nr. 96).</p> <p>De beleidsvisie toegepast onderzoek stelt dat het IE-beleid van de TO2-instituten gestroomlijnd zal worden. Hierdoor moeten ondernemers op laagdrempelige wijze toegang kunnen krijgen tot de ontwikkelde kennis die met Rijksbijdrage gefinancierd wordt. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer een ondernemer in één onderzoeksproject te maken krijgt met twee verschillende instituten deze de flexibiliteit moeten hebben om vanuit het belang van de ondernemer dezelfde IE-voorwaarden te hanteren.</p> <p>Het stroomlijnen van het IE-beleid zal zorgvuldig worden aangepakt om negatieve gevolgen voor het Nederlandse concurrentievermogen te voorkomen. Daarbij is het beleid van MARIN, Deltares en NLR, waardoor ondernemers niet in zware juridische onderhandelingen raken, voor mij een uitgangspunt zoals ook is aangegeven in de motie Lucas (Kamerstuk 32637, nr. 96).</p> <p>Hoewel de instituten verschillende vormen van IE-beleid hanteren, gelden er wel een aantal algemene uitgangspunten die de toegang voor ondernemers tot het IE van de instituten zo laagdrempelig mogelijk moet maken. Dat betekent dat het onder meer transparant, fair en voorspelbaar moet zijn voor ondernemers om toegang te krijgen tot die kennis. Conform de motie van het lid Lucas geldt daarbij dat voorkomen moet worden dat stroomlijning ten koste zal gaan van goedlopende samenwerking met het bedrijfsleven. Ik zal in de zomer een plan van aanpak voor de stroomlijning van het IE-beleid gereed hebben. Bij deze uitwerking zal ik het bedrijfsleven en de TO2-instituten betrekken. Ik vind het daarbij belangrijk dat de toegang voor private organisaties zo laagdrempelig als mogelijk is.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>24. <i>A Verken de overstap van een registratieoctrooi naar een getoetst octrooi. B Verkort waar mogelijk de duur van octrooien</i></p>	<p>A Ja, dit is reeds verkend. B Nee, dit is gebonden aan internationale verdragen en EU-regelgeving.</p>	<p>De keuze tussen een registratieoctrooi en een getoetst octrooi is uitgebreid verkend in het kader van de evaluatie van het Nederlandse IE beleid. In de beleidsreactie daarop is hierop reeds ingegaan (Kamerstuk 30.635, nr. 3).</p> <p>Uitgangspunt is dat er in Nederland een keuze is tussen een nationale en internationale procedure. Deze keuze komt neer op een uitgebalanceerde afweging tussen meer internationale bescherming met rechtszekerheid aan de ene kant (duurder en tijdrovender) en een nationaal toegankelijk systeem aan de andere kant (goedkoper, sneller, geen taalproblemen). De conclusie in de beleidsreactie is dat dit samenhangend geheel voor Nederlandse bedrijven de beste infrastructuur biedt.</p> <p>Verder geldt dat de beschermingsduur van octrooien is vastgelegd in internationale verdragen en Europese wet- en regelgeving. De maximale beschermingstermijn voor octrooien voor elke uitvinding is daarin vastgesteld op 20 jaar. Vanwege de hoge instandhoudingskosten haalt het overgrote deel van de verleende octrooien die maximale termijn niet. Omdat in de medische wereld vaak lange en kostbare registratie + toelatingstrajecten gelden (en dus de terugverdientijd korter is) is in de jaren '90 in Europa afgesproken om voor medicijnen extra bescherming te kunnen bieden. Voor medicijnen geldt dat hiervoor via een zogenaamd aanvullend beschermingscertificaat een uitbreiding verkregen kan worden. Nederland kan dat niet op eigen houtje wijzigen.</p>
4. Toegang tot Nederland		
<p>25. <i>Voer in Nederland een startup-visum in voor innovatieve startende bedrijven. Dit betekent dat zij worden vrijgesteld van een uitgebreide toetsing op puntensysteem vooraf. Na bijvoorbeeld een halfjaar worden zij beoordeeld op basis van behaalde resultaten ten aanzien van het vergaren van durfkapitaal en/of het opstellen van een businessplan. Ten tijde van het startup visum zijn deze ondernemers uitgesloten van de Nederlandse voorzieningen als bijstand en toelagen. Onderzoek welke aanvullende voorwaarden nodig zijn om misbruik van het startup-visum te voorkomen. Gedacht kan worden aan opleidingseisen of bijvoorbeeld deelname aan een erkend acceleratorprogramma.</i></p>	<p>Ja, op dit moment werk ik samen met de staatssecretaris van V&J en de minister van SZW een regeling uit om dit mogelijk te maken. De staatssecretaris van V&J informeert de Kamer hierover in maart 2014. Ik verwacht dat deze regeling nog dit jaar van start kan gaan.</p>	<p>Het voorstel voor een startup-visum is zeer interessant en ondersteun ik van harte. Zulke ambitieuze innovatieve ondernemers hebben immers een grote potentie om bij te dragen aan onze welvaart en concurrentiepositie. Deze startups komen nu niet in aanmerking voor de zelfstandigenregeling of de kennismigrantenregeling. Een startup-visum kan een nuttig instrument zijn in aanvulling op deze regelingen. Daarom wordt momenteel gewerkt aan een regeling om dit mogelijk te maken. Ik verwacht dat deze regeling nog dit jaar van start kan gaan.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>26. <i>A Koppel het startup-visum aan het nieuwe digitale ondernemersplein dat is opgericht: de aanvraag moet volledig digitaal kunnen verlopen via dit ondernemersplein (www.ondernemersplein.nl). B Zorg dat de site en informatie over alle regelingen ook volledig Engelstalig beschikbaar zijn.</i></p>	<p>A Deels, de aanvraag moet via de IND zelf verlopen. De ondernemerspleinen zullen hierbij doorverwijzen en informatie verstrekken. B Ja, momenteel wordt onderzocht wat voor internationale startups en bedrijven de beste plek en manier is om deze informatie aan te bieden. In september verwacht ik hierover een concreet besluit te kunnen nemen.</p>	<p>Aanvragen voor een verblijfsvergunning moeten ingediend worden bij de IND. Op het moment dat de procedure voor startups operationeel is, kan ondernemersplein.nl alle informatie over de betreffende verblijfsvergunning aanbieden en tevens direct doorverwijzen naar het loket van de IND waar daadwerkelijke de aanvraag kan worden gedaan.</p>
<p>27. <i>Geef innovatieve startups de mogelijkheid via een startup visum kenniswerkers en co-founders uit het buitenland aan te nemen. Ook deze kenniswerkers kunnen gedurende de looptijd van hun visum geen gebruik maken van het Nederlandse sociale zekerheidsstelsel. Koppel deze mogelijkheid aan het hebben van een S&O-verklaring om misbruik van de regeling tegen te gaan.</i></p>	<p>Nee, Via het startup visum is dit niet mogelijk. Na het jaar komen deze startups in aanmerking voor de zelfstandigenregeling, dan wordt dit wel mogelijk.</p>	<p>Om kenniswerkers uit het buitenland aan te nemen moet de werkgever volgens de Vreemdelingenwet <i>erkend referent</i> worden. Eén van de voorwaarden hiervoor is dat de continuïteit en solvabiliteit van de onderneming gewaarborgd is. Dat is in de startup fase nog lastig hard te maken. Startups die na het eerste jaar toegelaten worden tot de huidige zelfstandigenregeling, hebben al een uitgebreidere screening doorlopen en van hen is bovendien vastgesteld dat zij een 'wezenlijk Nederlands belang' dienen. Deze groep kan een aanvraag indienen om erkend referent te worden.</p>
<p>28. <i>Open een website www.startupnl.nl om innovatieve starters te enthousiasmeren aan de slag te gaan in Nederland en hen de informatie te bieden die zij nodig hebben. Deze website moet, naar het voorbeeld van Tech City in het Verenigd Koninkrijk ook gericht zijn op buitenlands talent. Bekostiging kan plaatsvinden uit de extra middelen van artikel 13 in de EZ-begroting 2014 voor het bevorderen van ondernemerschap.</i></p>	<p>Ja, ik zal specifieke informatie online aanbieden voor buitenlandse startups en groeiers. Momenteel wordt onderzocht wat voor internationale startups en bedrijven de beste plek en manier is om deze informatie online aan te bieden, hierbij moet ook de afweging publiek/privaat gemaakt worden. In september verwacht ik hierover een concreet besluit te kunnen nemen.</p>	<p>Ik onderschrijf dit idee. We zien o.a. in het buitenland dat bundeling van informatie onder een heldere noemer en breed gecommuniceerd goed kan werken. Voor buitenlandse startups en andere partijen is er momenteel geen specifieke informatie. De NFIA heeft veel Engelstalige informatie voor bedrijven op haar website maar deze is nu nog niet specifiek toegespitst op buitenlandse startups en op buitenlandse investeerders die zich mogelijk willen vestigen in Nederland. Zie ook onder 26.</p>
5. Toegang tot de fiscus		
<p>29. <i>Voorzie de eerste brief van de Belastingdienst over de btw-aangifte van een toelichting over de werking van het btw-systeem en de mogelijkheden die de Belastingdienst biedt om maatwerk te leveren ten aanzien van de btw-aangifte, zoals aangifte per maand of kwartaal en de mogelijkheden voor uitstel van btw-afdracht of teruggave van afgedragen btw bij niet geïnde facturen.</i></p>	<p>Nee, op dit moment zijn er al diverse manieren voor de ondernemer om informatie in te winnen.</p>	<p>Startende ondernemers registreren zich bij de Kamer van Koophandel (KvK) en kunnen hier ook informatie over fiscale verplichtingen krijgen. De KvK geeft de gegevens die vereist zijn voor verdere registratie bij de Belastingdienst door aan de Belastingdienst. In geval van registratie bij de KvK krijgt de ondernemer direct zijn btw-nummer. De Belastingdienst stuurt aansluitend een bevestigingsbrief. De eerste brief die startende ondernemers nu ontvangen, is redelijk algemeen. De Belastingdienst verstrekt geen uitgebreide toelichtingen, maar biedt via de website van de Belastingdienst gedetailleerde en gerichte informatie over relevante onderwerpen aan. Daarnaast zijn er specifieke activiteiten gericht op startende ondernemers, zoals voorlichtingsavonden en startbezoeken, en is er op verzoek een balieafspraak bij de Belastingdienst mogelijk. Op dit moment lijkt er dan ook genoeg keuze voor de startende ondernemer om informatie en hulp te krijgen.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>30. <i>Hanteer voor bedrijven die reeds bekend zijn bij de Belastingdienst en van iedere verdenking gevrijwaard een beperkte maximumtermijn van vier weken voor de btw-teruggave.</i></p>	<p>Nee, om misbruik en fraude te voorkomen is goed toezicht noodzakelijk. Dat vergt tijd. Desondanks wordt het overgrote deel van de negatieve aangiften omzetbelasting binnen een maand afgedaan.</p>	<p>Omdat dit proces gevoelig is voor misbruik en fraude (waaronder ook btw-carrouselfraude) houdt de Belastingdienst hier afzonderlijk toezicht op. Dat vereist soms een langere termijn dan de genoemde vier weken. In de Wet op de omzetbelasting 1968 wordt voor de termijn voor het afdoen van een verzoek aangesloten bij de regels van de Algemene wet bestuursrecht (Awb), dat wil zeggen een termijn van acht weken. Die termijn van acht weken kan worden verlengd indien de inspecteur een kennisgeving uitreikt. In de praktijk worden negatieve aangiften omzetbelasting overigens in de regel binnen één maand afgedaan, tenzij aanleiding is voor nadere controle bij de ondernemer. De Belastingdienst is zich er van bewust dat ondernemers graag de teruggaaf zo snel mogelijk willen ontvangen. Hiermee beantwoord ik ook de toezegging aan het lid Mulder om dit punt met de staatssecretaris van Financiën te bespreken.</p>
<p>31. <i>Onderzoek hoe het vereiste dat een directeur-groootaandeelhouder (DGA) volgens de gebruikelijkloonregeling minimaal hetzelfde moet verdienen als zijn best betaalde werknemer, vervangen kan worden voor een eerlijkere set van criteria om een marktconform loon te bepalen.</i></p>	<p>Ja, samen met mijn collega van Financiën zal er een doorrekening gemaakt worden van enkele kansrijke varianten. Ik verwacht in het najaar hier de resultaten van.</p>	<p>Zie antwoord op voorstel 33.</p>
<p>32. <i>Voor de langere termijn: Onderzoek of de regelingen rond het afdragen van inkomstenbelasting over ontvangen aandelen als loon voor werknemers van startups versoepeld kunnen worden, door het afrekenen over de aandelen pas na drie jaar te doen. Onderzoek daarbij of en op welke wijze de waardestijging van de aandelen via box drie kan lopen, om zo het risico dat de werknemer van de Startup heeft genomen te belonen. En maak een doorrekening van de financiële gevolgen van een dergelijk systeem.</i></p>	<p>De huidige fiscale behandeling van het verstrekken van opties kan dit knelpunt grotendeels wegnemen.</p>	<p>Ik heb samen met de staatssecretaris van Financiën gekeken naar dit voorstel. Het heeft zeker sympathieke elementen en het sluit ook aan bij de signalen die ik uit de praktijk ontvang. Er bestaat een regeling die in de praktijk het naar voren gebrachte knelpunt voor een belangrijk deel kan oplossen. De werkgever (startup) kan een werknemer namelijk belonen door het verstrekken van een optie op een aandeel met uitoefenprijs nul in plaats van een aandeel zelf. De belastingheffing verloopt dan als volgt: op het moment dat de optie wordt uitgeoefend vindt heffing plaats over de dan gerealiseerde waardesprong. Bij een uitoefenprijs van nihil is die waardesprong gelijk aan de dan geldende waarde van het aandeel. Die waardesprong is dan overigens wel belast in box 1. Ik acht dat overigens niet onredelijk nu het een voordeel betreft dat voortvloeit uit de dienstbetrekking. Ik en de staatssecretaris van Financiën zullen de optieregeling breder en actiever uitdragen als bruikbare oplossing voor dit knelpunt bij startups.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>33. <i>Voor de langere termijn: Maak een doorrekening van de financiële gevolgen en de beleidsmatige consequenties van het wijzigen van het gebruikelijk loon naar het minimumloon voor startups die voor de bv-vorm kiezen voor hun eerste twee jaar. Hierdoor zou een meer gelijk speelveld ontstaan met starters die voor de eenmanszaak of VOF kiezen en daarmee gebruik maken van de startersaftrek. Dit kan worden beperkt tot alleen startups met een S&O-verklaring. Daarmee hoeft het niet te gelden voor de overige aanmerkelijk belanghouders, waarvoor via het begrotingsakkoord de regeling iets is aangescherpt. De inperking tot startups houdt het budgettaire beslag ook relatief beperkt.</i></p>	<p>Ja, samen met de staatssecretaris van Financiën zal er een doorrekening gemaakt worden. Ik verwacht in het najaar hier de resultaten van. In de memorie van toelichting op het Belastingplan 2015 zullen de overwegingen bij de gemaakte keuzes worden beschreven.</p>	<p>Het criterium dat een DGA hetzelfde moet verdienen als zijn best betaalde werknemer geldt niet als voor de DGA een lager loon gebruikelijk is. Ook mag de DGA een lager loon dan het standaardloon van € 44.000 in aanmerking nemen als het loon bij een soortgelijke dienstbetrekking, waarbij een aanmerkelijk belang geen rol speelt, lager is. Bij een startup waarin nog geen of nauwelijks winst gemaakt wordt en waarin slechts beperkt liquide middelen voorhanden zijn, ligt een lager gebruikelijk loon voor de hand. De Belastingdienst zal in die gevallen sneller akkoord gaan met een lager in aanmerking genomen loon. Als de DGA zekerheid vooraf wil, kan de DGA hiervoor contact opnemen met de Belastingdienst.</p> <p>Ondanks dat startups nu al vaak in aanmerking komen voor een lager te nemen loon, is het goed om te onderzoeken of het wenselijk is de genoemde criteria te vervangen door andere criteria. Op grond van de begrotingsafspraken 2014 wordt de marge in de gebruikelijkloonregeling zodanig aangepast dat deze regeling per 2015 een aanvullende budgettaire opbrengst van € 150 miljoen per jaar kent. Bij de aanpassing van de gebruikelijkloonregeling zal het kabinet bezien of de regeling op punten verbeterd kan worden, bijvoorbeeld door de criteria te wijzigen. De geschetste aandachtspunten uit de StartUpNL Agenda zullen bij de overwegingen betrokken worden. In de memorie van toelichting op het Belastingplan 2015 zullen de overwegingen bij de gemaakte keuzes worden beschreven. Daarbij zullen ook de financiële gevolgen van de gemaakte keuzes in kaart worden gebracht.</p> <p>Overigens kunnen innoverende startups de loonkosten al verminderen door gebruik te maken van een verhoogde afdrachtvermindering speur- en ontwikkelingswerk. Deze afdrachtvermindering verlaagt de effectieve loonkosten. Het belang van een lager loon in aanmerking mogen nemen is dan kleiner of zelfs geheel afwezig.</p>
<p>6. Toegang tot elkaar</p>		
<p>34. <i>Stimuleer de regio's EFRO-gelden in te zetten voor fysieke innovatieclusters en bijvoorbeeld incubators.</i></p>	<p>Ja, dit gebeurt al.</p>	<p>Rijk en regio hebben afgesproken dat gezamenlijke hoofddoelen voor EFRO in de periode 2014-2020 innovatie en koolstofarme economie zijn. Onderdeel van het hoofddoel innovatie kan het stimuleren van innovatieclusters zijn. Het voortouw voor het opstellen en uitvoeren van de Operationele Programma's voor de EFRO-periode 2014-2020 ligt bij landsdelen Noord, Oost, Zuid en West. De staatssecretaris van Economische Zaken heeft de Tweede Kamer periodiek geïnformeerd over de voorbereiding op de nieuwe EFRO-periode en de inhoud van de Operationele Programma's (Kamerstukken 21501-08, nrs. 461, 472, 478).</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>35. <i>Reserveer een deel (indicatief 2,5%) van de middelen in de eerste geldstroom van universiteiten voor de ontwikkeling van incubators.</i></p>	<p>Nee, het ontwikkelen van incubators is de afgelopen jaren gestimuleerd. Inmiddels zijn er bij elke universiteit incubators. Verankering hiervan heeft de aandacht in de lopende prestatie afspraken tussen de minister van OCW en hoger onderwijs instellingen en het lopende valorisatieprogramma.</p>	<p>Universiteiten ontvangen de zogenaamde eerste geldstroom waaruit alle drie de wettelijke taken moeten worden gefinancierd: onderwijs, onderzoek en kennisvalorisatie. De inzet op onderwijs in ondernemerschap en valorisatie is vastgelegd in de prestatieafspraken. Kortom, dit is onderdeel van het staande beleid. De ontwikkeling van valorisatie-indicatoren door universiteiten en hogescholen kan dit proces ondersteunen. De uitkomsten daarbij zullen leiden tot meer inzicht in de prestaties. Daarmee kunnen de universiteiten en hogescholen besluiten om hun inzet aan te passen.</p>
<p>36. <i>Stimuleer gemeenten meer flexibiliteit in hun bestemmingsplannen te brengen, waardoor broedplaatsen kunnen ontstaan en startende ondernemers meer vrijheid hebben in hun locatiekeuze.</i></p>	<p>Ja, het programma Nu al Eenvoudig Beter zal hier komend jaar aandacht aan besteden.</p>	<p>Op dit moment wordt met de Crisis- en herstelwet geëxperimenteerd met meer flexibiliteit in bestemmingsplannen. Het ministerie van I&M stimuleert gemeenten ook om op dit punt goede voorbeelden te delen (programma 'Nu al Eenvoudig Beter') en informeert gemeenten onder meer met de publicatie "met globale bestemmingsplannen meer mogelijk".</p> <p>Daarnaast is in het kader van een voorhangprocedure momenteel bij het parlement in behandeling het ontwerpbesluit tot wijziging van het Besluit omgevingsrecht en diverse andere algemene maatregelen van bestuur in verband met het permanent maken van de Crisis- en herstelwet en het aanbrengen van enkele verbeteringen op het terrein van het omgevingsrecht. Met deze AMvB kan op basis van een kortere procedure een vergunning worden verleend voor tijdelijke afwijkingen van het bestemmingsplan en gebruikswijzigingen in gebouwen (bijvoorbeeld kantoortransities). Dit vergroot de mogelijkheden om flexibel in te spelen op gewenste ruimte ontwikkelingen.</p> <p>EZ onderzoekt daarnaast de mogelijkheden om innovatief ruimtegebruik te faciliteren door middel van versoepeling van regels en procedures, in een zogenaamde regelluwe zone. Hierbij kunnen ook verbeteringen ten aanzien van bestemmingsplannen aan bod komen. De resultaten verwacht ik in het voorjaar van 2014. Tenslotte werkt het kabinet aan de stelselherziening Omgevingsrecht, die regels bundelt en vereenvoudigt en meer ruimte biedt voor lokaal maatwerk.</p> <p>Komend jaar zal het rijk in het kader van het programma Nu al Eenvoudig Beter samen met gemeenten aandacht besteden aan flexibel bestemmen. Daarnaast zullen rijk en VNG de gemeenten via het regeldrukprogramma Beter en Concreter informeren over de mogelijkheden voor flexibel bestemmen.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>37. <i>Heroverweeg het systeem van promovendi-bonussen (die alleen aan een universiteit kunnen worden uitgekeerd) om promoveren bij een publiek-privaat kennisinstituut of bedrijf te stimuleren.</i></p>	<p>Ja, dit wordt momenteel onderzocht.</p>	<p>In de bekostiging van de universiteiten bestaat sinds 1993 een component waarbij er een vergoeding wordt verstrekt voor promoties. Het is één van de parameters in het bekostigingsmodel. Het aantal promoties wordt gezien als een belangrijke graadmeter voor de onderzoeksprestaties van een universiteit. Dat het aantal gepromoveerden is toegenomen is dan ook een goede zaak. Nederland loopt in internationaal vergelijk achter met het aantal promovendi per hoofd van de bevolking. Promotieprotocollen en een stevige kwaliteitsborging via het college van promoties zorgen ervoor dat de promoties van voldoende kwaliteit zijn.</p> <p>Het interdepartementale beleidsonderzoek naar het wetenschappelijk onderzoek verkent op dit moment in hoeverre het wetenschap systeem (ook met het oog op de toekomst) optimaal is ingericht. Het bekostigingsmodel en daarmee ook de bekostiging van de promoties maakt hier deel van uit. Het is aan de ambtelijke commissie om te bezien welke instrumenten (en bijbehorende prikkels) uit het wetenschapssysteem bekeken worden. Het ligt voor de hand dat de commissie aandacht zal hebben voor de verschillende prikkels in het systeem, waaronder deze.</p>
<p>38. <i>Ontwikkel een NVAO-keurmerk voor ondernemende opleidingen, zoals er bijvoorbeeld ook een keurmerk is voor internationale opleidingen.</i></p>	<p>Ja, dit kenmerk bestaat al.</p>	<p>Er bestaat al een NVAO-keurmerk voor ondernemende opleidingen. In het hoger onderwijs is er door OCW en EZ voor gekozen de kwaliteit van onderwijs in ondernemen te stimuleren door de NVAO te vragen een "bijzonder kenmerk ondernemen" te ontwikkelen. De NVAO heeft in 2011-2012 een pilot hiervoor gedaan onder 10 Nederlandse en Vlaamse hoger onderwijs opleidingen. Op basis hiervan heeft de NVAO het bijzonder kenmerk ondernemen ingevoerd in 2013. Het bijzonder kenmerk ondernemen is reeds toegekend aan de bacheloropleiding Science, Business and Innovation en de minor Entrepreneurship van de Vrije Universiteit Amsterdam. Instellingen kunnen trachten dit bijzonder kenmerk te verwerven. Dit vergroot ook hun zichtbaarheid (maatschappelijk en naar studenten) op het gebied van ondernemerschaponderwijs.</p>

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
<p>39. <i>Stimuleer universiteiten en hogescholen om naast researchmasters ook business master te ontwikkelen, waar naast de inhoudelijke verdieping ook aandacht is voor ondernemersvaardigheden en het opzetten van een eigen startup.</i></p>	<p>Ja, veel universiteiten en hogescholen zijn op dit terrein al actief. Via het Valorisatieprogramma wordt dit verder gestimuleerd en verankerd. Dit komt terug in de lopende prestatieafspraken. Daarnaast zijn er enkele private initiatieven rond 'leven lang leren' van ondernemers.</p>	<p>Het is voor elke afgestudeerde van belang om ondernemendheid te ontwikkelen om op de arbeidsmarkt van de toekomst zijn of haar loopbaan vorm te kunnen geven, of dat nu als ondernemer is of als "intrapreneur" oftewel de ondernemende werknemer binnen een organisatie. De kiem voor veel vernieuwend en ambitieus ondernemerschap kan worden gelegd in het onderwijs. Daarom hebben voorgaande kabinetten al stevig geïnvesteerd in ondernemerschaponderwijs en kennisvalorisatie. De ministeries van OCW en EZ zijn in samenwerking met (koepel)organisaties uit het onderwijs, studenten(organisaties) en het bedrijfsleven in 2008 het actieprogramma "Onderwijs en ondernemerschap" gestart. Dit heeft o.a. geresulteerd in de oprichting van Centres of Entrepreneurship aan hogescholen en universiteiten. Onderwijsactiviteiten van de Centres of Entrepreneurship richten zich op de bachelor- en masterfase. Ook zijn er post graduate modules ontwikkeld. Vervolgens is ondernemerschaponderwijs in het hoger onderwijs ook opgenomen in de subsidieregeling Valorisatieprogramma (€63 mln.). Het ministerie van OCW heeft in 2012 met alle instellingen voor hoger onderwijs prestatieafspraken afgesloten, die naast onderwijskwaliteit en onderzoekprofielering ook gaan over professionalisering van valorisatie en van ondernemerschaponderwijs. Zie ook het antwoord bij 37.</p>
<p>40. <i>Zorg dat bij de Technology Transfer Offices en incubators niet alleen inhoudelijke begeleiding is voor de startups, maar ook begeleiding door doorgewinterde ondernemers.</i></p>	<p>Ja, er zijn al initiatieven op dit terrein, maar dit zal ik verder stimuleren via het Valorisatieprogramma.</p>	<p>Technology Transfer Offices (TTO's) hebben een belangrijke rol, meer inzet en aandacht voor de startup is hierbij positief. Dit gebeurt al bij meerdere TTO's en incubators. Zo hebben Utrecht en Maastricht een 'entrepreneur in residence'. Het Valorisatieprogramma stimuleert de betrokkenheid van ondernemers bij valorisatie.</p>
<p>41. <i>Betrek in de brief over het benutten van intellectueel eigendom op resultaten van wetenschappelijk onderzoek een visie op een gemeenschappelijke en effectieve werkwijze van de TTO van universiteiten. Zorg er daarbij voor dat universiteiten en hogescholen niet beloond worden voor het hebben van patenten, maar juist voor het benutten van patenten en het zorgen voor succesvolle startups.</i></p>	<p>Ja, in de zomer zullen de minister en staatsecretaris van OCW, samen met EZ, hierover een brief aan de Kamer sturen.</p>	

Punt StartUpNL Agenda	Antwoord	Toelichting
7. Toegang tot de wereld		
<p>42. <i>Zorg dat startups mee kunnen op handelsmissies. Laat hen voortaan deel uitmaken van handelsdelegaties.</i></p>	<p>Ja, ze kunnen momenteel al mee op handelsmissies.</p>	<p>Voorop staat het koppelen van startups aan bestaande Nederlandse netwerken op buitenlandse markten en het postennetwerk. Hiervoor bestaan verschillende initiatieven zoals het Oranje Handelsmissiefonds (een initiatief van KLM, MKB Nederland, ING in samenwerking met het ministerie van Buitenlandse Zaken), waarbij tien prijswinnaars per jaar een zogenaamd handelsmissiepakket aangeboden krijgen (ondersteuning op maat om buitenlandse markten te betreden). Een aantal van de huidige prijswinnaars zijn startups. Startups nemen daarnaast regelmatig deel aan handelsmissies. Er worden door RVO in opdracht van het ministerie van Buitenlandse Zaken twee typen missies aangeboden. Ten eerste onder leiding van een bewindspersoon (vooraf geprogrammeerd, niet specifiek bedoeld voor startups, maar gaan wel mee). Ten tweede collectieve activiteiten (waaronder) handelsmissies in het kader van het startersprogramma (SIB). Deze missies worden georganiseerd op basis van kansen die er in landen bestaan. Startups kunnen ook deel uitmaken van de consortia die deelnemen aan het programma Partners for International Business (PIB), die gericht zijn op ondersteuning van sectorale aanpak van specifieke buitenlandse markten door overheid en bedrijfsleven gezamenlijk. Startups kunnen zich ook presenteren op de strategische beurzen die de topsectoren aanwijzen. Het Holland Paviljoen dat RVO op dergelijke beurzen neerzet is primair bedoeld voor collectieve activiteiten voor alle deelnemers. Startups die (nog) geen geld hebben voor een eigen paviljoen en voor wie de presentatie op zo'n strategische beurs toch heel belangrijk is, mogen gratis gebruik maken van het Holland Paviljoen om zichzelf te promoten. Een specifiek instrument gericht op internationalisering van startups zijn de speciale Bootcamps georganiseerd door het consulaat in San Francisco en New York. DutchBaseCamp is een voorbeeld van een publiek-privaat initiatief om Nederlandse startups de stap overzees te laten maken en startups uit de VS vanuit Nederland de kans te bieden Europa te veroveren.</p>
<p>43. <i>Wijst een ambassadeur aan voor startups. Deze ambassadeur bezoekt buitenlandse evenementen en spreekt daar namens innovatief en digitaal startend Nederland. Andersom wijst hij startups op mogelijkheden over de grens en is hij ook het gezicht voor de sector in Nederland. Deze ambassadeur kan bij de NFIA worden ondergebracht.</i></p>	<p>Ja, het kabinet zal een special envoy voor startups aanstellen. De precieze invulling van deze functie dient echter eerst nog nader te worden bekeken. Uiterlijk in september kom ik met een uitgewerkt voorstel.</p>	<p>Deze gedachte sluit goed aan bij de benadering van diverse topsectoren om in publiek-private samenwerking specifieke Nederlandse economische belangen in het buitenland te ondersteunen. Wel dient nog nader te worden gekeken naar de precieze invulling van een dergelijke functie. Een special envoy kan als het gezicht van startups in Nederland fungeren en kan ook helpen richting buitenlandse contacten. Hiervoor onderzoek ik momenteel wie hiervoor de beste persoon zou zijn en waar deze het beste ondergebracht zou kunnen worden. Uiterlijk in september kom ik met een uitgewerkt voorstel.</p>